

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ 2ης ΓΕΝΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΚΟΥΛΗΚΙΟΥ (ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ)

Η Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών, απευθύνει στους βαμβακοπαραγωγούς του νομού μας την παρακάτω **ανακοίνωση**:

Φίλοι βαμβακοπαραγωγοί,

Φθάνουμε στη δεύτερη γενιά του πράσινου σκουληκιού που, όπως τόσες φορές έχουμε πει, αποτελεί τον ουσιαστικό εχθρό της βαμβακοκαλλιέργειας. Στις πρώτες μέρες του Αυγούστου, αναμένεται να φανούν τα πρώτα σκουλήκια αυτής της γενιάς που θα διαρκέσει μέχρι τα μέσα του μήνα, περίπου. Να έχουμε, κατ' αρχάς, στο μυαλό μας ότι **η γενιά θα διαρκέσει 20 δύσκολες μέρες**.

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, από την αρχή της χρονιάς, σας συστήσαμε να προσπαθήσετε να φθάσετε στα τέλη Ιουλίου χωρίς ψεκασμούς με εντομοκτόνα, ώστε να "γεμίσουν" τα χωράφια σας με ωφέλιμα έντομα, τα οποία είναι πολύ σημαντικά για την αντιμετώπιση του σκουληκιού του Αυγούστου. Η μεγάλη πλειοψηφία των παραγωγών ακολούθησε τις υποδείξεις μας και έφθασε, ως εδώ, χωρίς ψεκασμούς. Αυτό είναι πολύ σημαντικό και δεν πρέπει να χαλάσουμε τα πράγματα τώρα, στην «τελική ευθεία».

Τώρα χρειάζεται **ΨΥΧΡΑΙΜΙΑ, ΠΡΟΣΟΧΗ και ΟΧΙ ΒΙΑΣΥΝΗ**

Τα ωφέλιμα έντομα που διασώσαμε όλη τη χρονιά, πρέπει τώρα να τα αξιοποιήσουμε, πρέπει να δουλέψουν για μας. Πώς θα γίνει αυτό;

Ας ξαναθυμηθούμε ότι **κάθε Αύγουστο** γίνεται μέσα στα χωράφια μας ένας πολύ σημαντικός ανταγωνισμός, **ένα είδος «μάχης»**.

Στη «μάχη» αυτή, **από τη μια μεριά** είναι οι πεταλούδες του σκουληκιού που γεννούν τα αυγά τους, απ' τα οποία βγαίνουν τα σκουλήκια. Και, δυστυχώς, η κάθε πεταλούδα γεννά έναν πολύ μεγάλο αριθμό αυγών (πάνω από **1000**). **Από την άλλη μεριά** είναι τα ωφέλιμα έντομα, που «τρώνε» αυτά τα αυγά της πεταλούδας και τα μικρά σκουλήκια μόλις βγαίνουν από τ' αυγά (πριν μεγαλώσουν).

Ποια είναι η σωστή συμπεριφορά; Να περιμένουμε να εμφανιστούν τα πρώτα σκουλήκια, να παρακολουθούμε, στη συνέχεια, αυτή την «μάχη» ελέγχοντας συχνά τα χωράφια μας και όσο τα ωφέλιμα έντομα καταφέρνουν να ελέγχουν την προσβολή (προλαβαίνουν, δηλαδή, τη «γέννα» των πεταλούδων), δεν έχουμε να κάνουμε τίποτε άλλο από το να περιμένουμε και να κερδίζουμε μέρες (από τις 20 δύσκολες μέρες που έχουμε να περάσουμε με το σκουλήκι). **Το καλύτερο «φυσικό εντομοκτόνο»** (τα ωφέλιμα έντομα), δουλεύει για μας. Με χημικά εντομοκτόνα θα ψεκάσουμε μόνον όταν φανεί ότι τα ωφέλιμα έντομα δεν μπορούν να «τα βγάλουν πέρα», δεν μπορούν να ελέγξουν την προσβολή και το σκουλήκι πάει να περισσέψει.

Πότε συμβαίνει αυτό, πότε πρέπει να επέμβουμε;

Όταν θα βρίσκουμε, **κατά μέσο όρο**, στο χωράφι μας, περισσότερα από πέντε σκουλήκια στα 100 φυτά, ή, πιο απλά, **περισσότερα από ένα σκουλήκια σε κάθε μέτρο βαμβακοφυτείας**. Τότε θα ψεκάσουμε.

Κατ' αρχάς, **μέχρι τα τέλη Ιουλίου δεν νοείται χημική επέμβαση με εντομοκτόνα**. **Βρισκόμαστε στο νεκρό διάστημα μεταξύ 1^{ης} και 2^{ης} γενιάς του σκουληκιού** και το μόνο που υπάρχει να εξοντώσουμε, επεμβαίνοντας με εντομοκτόνα, είναι τα ωφέλιμα έντομα. **Να αδιαφορήσουμε** για όσα λένε διάφοροι για πρόωρους, «προληπτικούς» ψεκασμούς, που είναι εξαιρετικά επιζήμιοι. Γιατί αν βιαστούμε να ψεκάσουμε, ουσιαστικά σκοτώνουμε «τους φύλακες του χωραφιού» (τα ωφέλιμα έντομα) και καθαρίζουμε, «ετοιμάζουμε» τα χωράφια μας για τις πεταλούδες – να γεννήσουν τα χίλια αυγά τους, χωρίς να υπάρχει κανένας ανταγωνισμός μέσα στο χωράφι (να γίνουν και τα χίλια αυγά σκουλήκια). **Έτσι, αντί να προλάβουμε την προσβολή, την «φουντώνουμε»**.

Τις προηγούμενες χρονιές διολίσθησαν πολλοί παραγωγοί σε ένα **πολύ σοβαρό λάθος**, σε αυτή την τελική, κρίσιμη φάση. Ενώ είχαν φθάσει χωρίς ψεκασμούς μέχρι τα μέσα Ιουλίου, ξεκίνησαν πολύ νωρίς, από τις 20-25 του μήνα, ψεκασμούς με εντομοκτόνα, πριν εμφανιστεί η 2^η γενιά, σκοτώνοντας τα ωφέλιμα έντομα. Ευτυχώς οι χρονιές αυτές ήταν ήσυχες, με λίγες πεταλούδες τον Αύγουστο και σε τέτοιες, ήσυχες χρονιές οι επιπτώσεις αυτής της πρόωρης εξόντωσης των ωφελίμων εντόμων δεν φαίνονται τόσο έντονα - το πολύ να χρειαστεί ένας δεύτερος ψεκασμός, που δεν θα χρειαζόταν κανονικά. **Οι συνέπειες αυτής της βιασύνης θα είναι δραματικές σε χρονιά με μεγάλη προσβολή (επιδημική χρονιά), όπως συνέβη στην τελευταία επιδημία, του 2012**. Αν βιαστούμε να ψεκάσουμε και ακολουθήσει μια τέτοια επιδημική χρονιά, θα πάθουμε πολύ μεγάλη ζημιά. Θα χρειαστούν και

πολλοί ψεκασμοί και δεν θα μπορέσουμε να ελέγξουμε την προσβολή. **Γι αυτή τη χρονιά, της επιδημίας, ανησυχούμε** και προσπαθούμε να σας προφυλάξουμε, επισημαίνοντας, τόσο έντονα, τον κίνδυνο από τους πρόωρους ψεκασμούς. Και από πριν, κανείς δεν ξέρει αν θα είναι ή όχι επιδημική η γενιά του Αυγούστου. Έχουν περάσει 8 χρόνια από την τελευταία επιδημία (του 2012) και **πλησιάζουμε στην «κόκκινη ζώνη»** - στατιστικά έχουμε **μία επιδημική προσβολή κάθε 7-10 χρόνια**.

Αξίζει, επίσης, να αναφερθεί ότι δεν πρέπει να επαναπαυόμαστε με κάποια νέα φάρμακα που έδωσαν καλά αποτελέσματα τα προηγούμενα χρόνια. Έχουμε πολλές φορές εξηγήσει ότι το πράσινο σκουλήκι έχει ένα φοβερό μηχανισμό εθισμού (συνηθίσματος) κάθε εντομοκτόνου και το αχρηστεύει σε λίγα χρόνια. Τα παραπάνω εντομοκτόνα χρησιμοποιήθηκαν, καθολικά, για πολλά χρόνια και πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί για την αποτελεσματικότητά τους. Και αυτή η, πολύ πιθανή, αναποτελεσματικότητά τους, θα φανεί τη χρονιά της επιδημίας. **Τα ωφέλιμα έντομα είναι το καλύτερο και δωρεάν «φυσικό εντομοκτόνο»,** που δεν το συνηθίζει το σκουλήκι (όπως συνηθίζει και αχρηστεύει τα χημικά εντομοκτόνα) και είναι το ισχυρότερο «όπλο» μας στην αντιμετώπιση της γενιάς του Αυγούστου. Επίσης, δεν υπάρχει καμία βασιμότητα στους διάφορους ισχυρισμούς που κυκλοφορούν, ότι κάποια εντομοκτόνα παρέχουν “πολυήμερη” προστασία από το πράσινο σκουλήκι.

Χρήσιμα είναι και καλλιεργητικά μέτρα για την αντιμετώπιση του σκουληκιού. Φροντίζουμε, εν όψει του Αυγούστου, να έχουμε ισορροπημένα (ψημένα) τα βαμβάκια μας (με σωστό πότισμα και σωστή λίπανση - αν χρειάζεται και με την χρήση των κατάλληλων ανασχετικών), ώστε να μην είναι πολύ τρυφερά και, επομένως, ελκυστικά για τις πεταλούδες του σκουληκιού.

Ανακεφαλαιώνοντας, για την επιτυχή αντιμετώπιση της γενιάς του Αυγούστου:

Δεν κάνουμε, **ποτέ, πρόωρους, «προληπτικούς» ψεκασμούς.**

Όταν εμφανιστούν τα πρώτα σκουλήκια δεν πανικοβαλλόμαστε στη θέα τους, παραμένουμε ψύχραιμοι και παρακολουθούμε συχνά τα χωράφια μας. Αξιοποιούμε τη δράση των ωφελίμων εντόμων και σε ψεκασμό προχωρούμε μόνο όταν το χωράφι μας φτάσει (αν φθάσει) να έχει, κατά μέσο όρο, **περισσότερα από ένα σκουλήκια σε κάθε μέτρο βαμβακοφυτείας.**

Έχει πολλή μεγάλη σημασία, ακόμα και όταν η προσβολή είναι μεγάλη και δεν πρόκειται να αντιμετωπιστεί μόνο με τα ωφέλιμα έντομα, να περάσουμε 3,5,7 μέρες, από τις 20 που διαρκεί η γενιά, με την δράση των ωφελίμων εντόμων. Και μετά με έναν – δυό ψεκασμούς να βγούμε “απέναντι”.

Στην περίπτωση που κριθεί αναγκαίος και γίνει ο πρώτος ψεκασμός, δεν πρέπει να επαναπαυθούμε - η παρακολούθηση των φυτειών πρέπει να συνεχίζεται μέχρι την λήξη της γενιάς (μέσα Αυγούστου, περίπου). Γιατί με αυτόν, τον πρώτο ψεκασμό τα ωφέλιμα έντομα θα εξοντωθούν και οι πεταλούδες θα γεννούν χωρίς ανταγωνισμό τα αυγά τους. Είναι, συνεπώς, πολύ πιθανό να υπάρξει νέα έξαρση της προσβολής και να χρειαστεί επανάληψη του ψεκασμού. Σε πολλές περιπτώσεις προκλήθηκαν μεγάλες ζημιές, από καθυστέρηση ή παράλειψη αυτού, του δεύτερου ψεκασμού. Αν γίνει δεύτερος ψεκασμός πρέπει να χρησιμοποιηθεί εντομοκτόνο διαφορετικής κατηγορίας δράσης, για την αποφυγή εθισμού (συνηθίσματος).

Αν χρειαστεί να γίνουν ψεκασμοί, οι παραγωγοί πρέπει να χρησιμοποιήσουν **εγκεκριμένα** για την βαμβακοκαλλιέργεια φυτοφάρμακα, να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την προστασία και ασφάλειά τους και να ειδοποιήσουν σχετικά τους **μελισσοκόμους,** για την απομάκρυνση των κυψελών τους.

Η Διεύθυνσή μας έχει εγκαταστήσει και φέτος (όπως και τα προηγούμενα **25**, περίπου, χρόνια), δίκτυο φερομονικών παγίδων. Από την παρακολούθηση αυτού του δικτύου, αλλά κυρίως από τις επιτόπιες παρατηρήσεις της **10**μελούς ομάδας των γεωπόνων μας που παρακολουθεί την βαμβακοκαλλιέργεια, θα διαπιστώνουμε πώς διαμορφώνεται, μέρα με τη μέρα, η κατάσταση. Καλούμε τους παραγωγούς να βρίσκονται σε συνεχή επικοινωνία μαζί μας, να ενημερώνονται για την εξέλιξη της προσβολής και **να ακολουθήσουν με εμπιστοσύνη τις υποδείξεις μας.** Χιλιάδες παραγωγοί στο νομό μας, έχοντας εκπαιδευθεί καλά, εφαρμόζουν όλη την χρονιά τις συστάσεις μας, γλυτώνουν τα περιττά έξοδα αχρείαστων και επιζήμιων ψεκασμών και, συγχρόνως, αυξάνουν τις αποδόσεις των χωραφιών τους, αφού τα φυτά βρίσκονται, όλο το καλοκαίρι, σε καλή φυτοϋγιεινή κατάσταση. **Και μειώνουν τα έξοδα και ανεβάζουν την παραγωγή.**

Σέρρες 23 Ιουλίου 2020 Περιφερειακή Ενότητα Σερρών
Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής
Τμήμα Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής

Τηλέφωνα: 23213 – 55207, 55211, 55220, 55229, 55232, 55247, 55190, 56429.